

SLOVENSKI NAROD.

Inkoč vsak dan zvečer, izimni nedelje in prazniki, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske časopise na vse leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrto leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano bres pošiljanja na dom na vse leta 18 gld., za četrto leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 20 kr. na četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština smaga. Za osmanila plačuje se od Miristopne petit-vrste po 6 kr., če se osmanilo jedenskrat tiskata, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati narodnine, reklamacije, osmanila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaji, 17. decembra.

Na raspravi je bilo danes poglavje „pripravki k skupnim potrebočinam“.

Pred. dr. Lueger je omenil, da za njegovo, svoj čas stavljeno resolucijo glede varovanja pravic Avstrije pred Ogersko ni skoro nihče glasoval, sedaj pa se mnogi število tistih, ki se upajo dvigniti svoj glas, ki se upajo izreči, da je pogodba med Avstrijo in Ogersko pogodba med levom in oslom, ulogo osla pa da igra nača državna polovica.

Predsednik Chlumecy: Takega posovanja Ogerske ne trpm.

Pred. dr. Lueger: Na Ogerskem imenujejo načo državo staro baburo. Pogodbo, katera je sedaj, je mogel skleniti le kak inozemec, to je bil Beust, le stranka, kateri je bilo več za interes svoje stranke, nego za interes cele domovine. S pogodbo l. 1867. se je sklenil mir med Avstrijo in Ogersko, mi smo kapitulirali in plačali Ogerski več vojnih stroškov, nego Francija Nemčiji. Sedanji ministri se ne upajo, zoperstaviti se Ogerski. Badeni je načo stranku namenoma postavil v isto vrsto s Košutom, da bi jo pri višjih krogih očrnili kot revolucionarne in veleizdajeko.

Predsednik Chlumecy pokliče govornika k redu. Burno ugovarjanje. Pred. Schlesinger: Mi smo patriotje, ne veleizdajalci.

Pred. dr. Lueger: Če je bilo Badeniju dovoljeno nas razšaliti, mora biti tudi nam dovoljeno, mu primerno odgovoriti. Finančni minister je rekel, da se na Ogerskem o nas ne govoriti tako, kakor govorimo mi o Madjarib. Kossuth je rekel: „Utrjene roke davitelja so naredile pogodbo z madjarskim narodom“. Kdo pa je ta davitelj? To je Avstrija, ali prav za prav neka gotova oseba. Kossuth je rekel: Madjarska živi v zakonu z Avstrijo, a Madjare je l. 1848. pomladilo, sakonska druga pa je stara grda babura. Gospod minister! Vi ste finančni minister te stare grde babure! Ne bomo več molčali, nego branili pred Madjari čast in pravico naše domovine. Kdor količaj premislja, se mora izreči zoper sedanje pogodbo. Poljake veže na Madjare skupno sovraštvo proti Rusiji, Mladočehi pa za se-

danjo pogodbo ne morejo glasovati iz gospodarskih in narodnih osirov. Naj ne pozabijo svojih tlačenih bratov Slovakov, Srbov in Hrvatov. Proti pogodbi morajo biti tudi veleposestniki in Slovenci, pa tudi Nemci. Dunajčan, ki bi glasoval za pogodbo, bi zaslužil, da se postavi na sramotni oder. Mene ne bo ustrašilo nič in bo bil se bom proti pogodbi, dokler bo v meni še iskra fizične in duševne moći.

Pred. dr. Suess se je potegoval za pogodbo in trdil, da bi bila Avstrija na škodi, ko bi pogodbe ne bilo, Ogerska pa zadeta na smrt. Pojasnjeval je potem zgodovino pogodb in postopanje ogerske vlade glede posamičnih vprašanj in priznal nekorrektno postopanje ogerskih ministrov.

Pred. dr. Lueger: In s takimi ministri bočete obnoviti pogodbo? Ti spadajo v kriminal.

Pred. Suess je potem pojasnjeval svoje ideje glede nove pogodbe in varovanja avstrijskih interesov.

Ministerski predsednik grof Badeni je trdil, da je Lueger zavijal njegove besede, ko je trdil, da je protisemite postavljali v isto vrsto s Košutovci, in rekel, da je Lueger to storil iz strankarskih osirov.

Pred. Fürnkranz je opozarjal, da se je l. 1876. in 1886. udala večina le, kar se je bilo hodi vojske.

Pred. grof Palffy je rekel, da ne dvomi o Luegerjevem patriotizmu, govor njegov pa da je nanj naredil žalosten utis. Če bodo streljali tja, streljali bodo Madjari nazaj.

Pred. princ Liechtenstein: Madjari so začeli!

Pred. dr. Lueger: Kaj naj vse mirno prenašamo?

Pred. grof Palffy: Krivčno je, zmatrati Ogersko za našega največjega sovražnika. Pooblaščen pa sem od svojega kluba izjaviti, da bodo zahtevali premembo kvote in premembo trgovinske pogodbe.

Pred. dr. Lueger: To naj se v zapisaniku trikrat podčrta.

Pred. grof Palffy: Madjarski narod je viteški in pravičen in nam ni sovražen.

Pred. dr. Vašaty: Pravičen posebno Slovnom. (Veselost in ugovarjanje.)

Na predlog pred. grofa Hompeša se je debata zaključila.

Pred. Chlumecy: Zadnji oglašeni govornik je dr. Lueger. Najprej ga moram poklicati k redu zaradi nekega vzklika, vrh tega ga prosim, naj ne žali dostojanstva zbornice.

Pred. dr. Lueger: No, s tem mi še niste vzel poguma. Palffy in Suess sta povedala, da boda zahtevala premembo kvote. To je zasluga moje agitacije. (Strastno ugovarjanje in burno pritrjevanje. Levičarji vpijojo: Kdo Vas posluša.)

Pred. Chlumecy: To vpitje je nedostojno, pokličem vse gospode, ki vpijejo, zlasti dr. Gessmannu, k redu.

Pred. dr. Gessmann (tolče na mizo): Kdo je vplil? Prosim, da se odvadite, tega obreganja. (Viharno pritrjevanje.)

Pred. Steiner: Predsednik provocira!

Pred. Gessmann: Prav po biriško.

Pred. dr. Lueger: Nikar se ne razburjam. Predsednik nima hudobnih namenov (veselost). Resnica je, da sem bil jaz prvi, ki je tu govoril o pogodbi z Ogersko.

Pred. dr. Menger: Mi smo o njej že pred 20 in 30 leti govorili.

Pred. dr. Lueger: Ko bi šlo po vašem, bi vzprejeli tudi sedaj kvoto 70: 30, pa tudi 75: 25 in pustili bi še, da se vam na zadnjo plat odšteje 25 palic. Saj to tudi zaslužite. (Veselost. Razdraženo ugovarjanje z leve strani, velikansk hrup.)

Pred. Chlumecy: Pokličem vas k redu in — (Levica ploska, protisemitje ugovarjajo) prosim vas, govorite, kakor je primerno za akad. izobraženega človeka.

Pred. Steiner: To je od sile!

Pred. Troll: Biriči!

Pred. dr. Scheicher: To je škandal.

Pred. dr. Gessmann: Pravo feldvebeljsko vodstvo.

Pred. Chlumecy: Ali se sme v takem tonu govoriti v parlamentu? (Velikansk hrup. Pričevanje in ugovarjanje. Pred. Purgart tolče ob mizo in kriči: Krivica! Krivica! Nasilstvo! Pred. Gessmann: Bodite pravični! Pred. Chlumecy: Kam pridemo, če bodo akademično izobraženi ljudje tako govorili. Novo burno pritrjevanje in viharno

Listek.

Institutka.

(Spisal Fr. G. Kosec.)

(Dalje.)

Zavriskala je Ida prebravša to pismo; ko pa so ga prebrale še vse tovaršice in je dejala Weissova Tilka, Idina najdražja priateljica: „Oh, potem se pa ne bomo videle nikdar več!“ — tedaj so zaplakale vse hkratu, objemale in poljubljale se brez konca in kraja . . .

Ko pa so šle istega večera gojenke spat v tisto obširno spalno dvorano, ko je večina zadremala in se tudi nadzorujuča učiteljica ni več oglasa iz svoje postelje tam poleg vrat, tedaj se je prikrala k Idi v sami ponočnici Tilka ter smuknila pod njeni odeji. Ida jo je pričakovala.

„Blagor Ti, Ida, — sedaj boš prosta! Me se bomo morale pa še jedno leto pokoriti tem bedastim zavodnim postavam in naredbam, pa prenašati predstojničine sitnobe; — mi boš li često pisala?“

„Gotovo, Tilka! — In Ti meni tudi, kaj ne? — Nepopisno rada — grem domov, — a vendar mi je hudo!“

„Oh, kako dolgčas mi bo po Tebi, duša moja!“ — pritisnila se je k družici ter jo poljubljala ihteča. Tudi Tilka je tiho plakala.

„Ne jočive, Ida! — Saj imaš drage stariše in brata! — A veš, ljubica moja, meni se nekaj zdi... Ti pisma nisi brala dovolj pazno . . . !“

„Moj Bog, kaj pa misliš reči, Tilka?“

„Gospod papá pišejo, da Ti hočejo zagotoviti trdno socijalno stališče in lepo bodočnost . . . mari ne razumeš?“

„Ne vem prav . . . tako temno je to izraženo, — pa kako razumeš Ti?“

Tilka je približala svoja usta tesno k Idinem ušesu ter ji pošepetal:

„Omožiti Te hočejo!“

„Omožiti, — — mene! — Tudi meni se je zdelo nekaj takega,“ — priznala je potem sama.

„Morda so Ti ga že izbrali.“

„Oh, ne, ne . . . ne bom se možila . . . tako se bojim, Tilka!“

„Morda je lep, velik, močan, črnih očij in las, krasnih brk, pa bogat . . . Ida, ali bi se takega tudi bala?“

Ida ji ni odgovorila; le nemo jo je pritiskala k sebi ter ji burno poljubljala usta, lici in oči; v

hipni strastnosti objela jo je z obema rokama ter skrila svoj goreči obrazek na Tilkinih prsih.

Potem pa je zopet začela šepetati Tilka, a tako tiho, da jo je prijateljica komaj slišala:

„Ljubila ga boš, — srečna boš z njim, nepopisno srečna. Ko Ti pa donesó Rojenice zlatolaso, rdečelično dete, ki Ti bo brcalo v naročji, katero boš negovala, tešila . . . oh, tedaj bo tvoja sreča nepresežna . . .“

Instituti sta šepetal še dolgo časa, plakali, smeiali se ter se burno objemali in poljubovali . . .

* * *

Baš je skočilo solnce izza gostoporačenega hriba, da se je razlilo celo morje zlatih žarkov preko gričev in dolin, ko je stopila iz jednonadstropne hiše deklica, stekla skozi vrt, ki je obkroževal hišo in hlev na treh straneh, odprla s ključem vrtne duri in obstala kraj obširnega ribnjaka. Ondu sta bila prvezana dva čolna; deklica odklene manjšega, stopi vanj ter ga z lahnimi vdarci vesel zapelje ob brega ter vesla krepko proti ribnjakovi sredini.

Sirok bel slamnik ji pokriva glavo, — po hrbtu ji visiti dve kiti bujnih temnorjavih las še preko pasú; blečena je v svitlorožnati obleki, okoli

ugovarjanje. Predsednik zvoni, a nihče ga ne sluša. Šele po nekaterih minutah se poleže šum.)

Posl. dr. Lueger: Nikogar nisem hotel razžaliti. Jaz sem popolnoma miren, kakor skala sredi razburkanega morja stojim tu. Pravih Madjarov že davno ni. Izginili so, na njih mesto so stopili židje, in kako so ti pravični, vedeni povedati Slovaki in Nemci. Čitajte, kako se samo ravna s slovanskimi otroci.

Mladočeh Purghart: Bravo, Lueger, bravo!

Posl. dr. Lueger polemizuje z ministerskim predsednikom in Suessom ter pravi: Kako ste kričali in me psovali, ko sem prišel prvič v zbornico. Naučil sem vas, me upoštrevati. Moja agitacija vam pokaže, koliko sem vreden. Žalostno bi bilo, ko bi ne bil več vreden kakor cela nemška levica. Dokažem vam, da imam zaslonbo pri narodu, vi pa da ste ničla v domovini. Ogerska je Avstrijo goljufala. Avstrija je vedno popuščala, pa mora biti zopet svobodna.

Govorila sta še prav na kratko grof Zedwitz in prof. Suess, potem pa namesto poročevalca posl. dr. Russ, ki je dunajsko protisemitsko gibanje primerjal boulanžizmu in trdil, da Lueger ni normalen.

Ker se o postavki ni glasovalo, je zbornica začela koj razpravo o reorganizaciji sanitetnih uradov.

Prihodnja seja bo jutri.

V Ljubljani, 18. decembra.

Taaffe in Plener. Bore levičarji, še po smrti njuno mru pred Taaffejem. Dunajska „Montagsrevue“ je prinesla več stvari, ki ne kažejo v najneugodnejš luči zdajnjene levice in njenega vodje Plenerja. Tako ta list pripoveduje, da je Plener iz 1892 l. bil pripravljen prevzeti predsedstvo skupnega računšča, in je grof Taaffe o tem že bil poročal cesarju. Potem se je pa bil premislil, ko so se razmere tako premenile, da je bilo upanje, da postane finančni minister. Nadalje ta list pripoveduje, da so levičarji se pogajali z veleposlanikom nemškim princem R-ušom, da bi uplival na avstrijsko notranjo politiko. N posled ve pa tudi povedati, da je Plener odstopil zapustil državni proračun s 2½ milijona primankljaja. Pripoveduje tud, da je Taaffe pomisli, da bi Plenerja vzel v ministerstvo, ker se ga je bal, da bi mu delal težave; ko je pa pozneje Taaff videl, kako krotak je bil kot minister, je pa reklo, da se je motil nad njim, mislil je, da je Katon od železa, pa je bil od lepenke. Oficijožni „Fremdenblatt“ je pa vse te stvari oporekel po vrsti, kateri že imajo oficijožni listi navado. S tem bi bila stvar končana, da ni „Montagsrevue“ izjavila, da ostane pri tem, kar je trdila in se ne umakne drugače, da se nasprotno dokaže pred sodiščem. Jako pa dvomimo, da bi se Plener upal stvar gnati pred sodiščem, ker ne ve, kake vire in dokazila ima omenjeni list.

Angleška sodba o Srbiji. Da je pod kraljem Milarem Srbija propadala, je pač občeno znano. Po Srbiji je potoval zadnji čas dopisnik angleškega lista „Daily Chronicle“. In sedaj opisuje razmere v Srbiji v kaj temnih barvah. V gospodarskem in finančnem oziru je Srbija na robu propada. Posebno

pasū pa ima ovit širok, svilen bel trak, ki je na desnem boku umetno zavoljjan v dve dolgi, do tal segajoči pentli.

Ida Gradnikova je že štiri tedne doma.

Prve dni je samo pripovedovala svojcem o svojih minolih institutskih križih in zabavah, obiskovala razne tete, strijce, botre, botrijce, — potem je sprejemala obiske nekaterih mlajših tržank, s katerimi je obiskovala prve razrede ljudskih šol in s katerimi je bila časih dobra, zaupna prijateljica. Vendar ni bila zadovoljna niti s svojimi obiski, niti s poseti prijateljic.

Tetke in botre so se ji zdele tako strašno, smejočo nerodne v vedenji in njihove toilette tako našmarjene, da bi se jim bila najraje smejala v lice. Pri tem pa so jo še ogledovale od vseh strani, pretipavale blago njene obleke, precenjale njene lakove cipeli ter jo spraševale, koliko velja to in one. Ona jim pa ni vedela povedati; kupila in plačala ji je vse predstojnica institutova ali pa mati.

— Strašno neumne in sitne so se ji zdele te ženske! In šele strijci, ki so jo kot nekako deveto čudo pogledovali samo iz dalje ter pušili iz svojih smrđljivih pip! — Moj Bog, kako bi spravila ta ostuden smrad iz svojih kril! —

nepohvalno se je pa dopisnik izrekel o srbski vojski. Pravi, da je videl korejske vojake s puškami na kamen in kitajske z loki in puščicami, in noben vojak ni tako slab, kakor srbski. Srbski časopisi so zaradi tega tako razburjeni in zahtevajo, da naj srbski poslanik v Londonu poskrbi, da se bodo preklicala obrekovanja o Srbiji.

Dogodki v Turčiji. Kakor se je pokazalo, poslednjega strahu v Carigradu ni prouzročil preprič armenskih trgovcev. Softe so imeli posvetovanje v neki mošeji, da prierede veliko demonstracijo, ko pridejo pred Carigrad ladije velevlastij, za katere je dal dovoljenje sultan. Policija je pa prišla in softe z orožjem razgnala, ko so se ustavljali. Trgovci mohamedanski in kristijanski so pa bežali, boječ se, da se začne kako klanje in strah se je tako razširil po vsem mestu. — Kiamil paša v kratkem postane zopet veliki vezir, kajti sultan s sedanjimi ministri ni prav zadovoljen. V Carigradu so pa po več hišah zopet bili nabiti plakati, ki pozivljajo narod k vstaji.

Arthon. Papirji, katere so dobili v Budimpešti v Arthonovih kovčegih, ne obsegajo nič posebnega. Sicer se pa govori, da so glavni papirji na Francoskem, in sicer pri sodišču v Parizu med Reinachovimi papirji. Ondu je tudi knjiga s čeki podkupljenih poslancev. Vlada te stvari neče izvleči na dan. Arthona so v Angliji zaprli tudi le proti volji francoske vlade. Bivši minister Develle se je izrekel, da bode v zbornici vse razložili, kako je z Arthonovimi papirji, ako se stvar zopet sproži v zbornici. Najbrž se pa spisi tudi pri sodišču v Parizu ne bodo našli, ker jih bodo že pravočasno odstranili, ako se še niso. Vse vlade francoske so dosedaj gledale, da se ne izvedo imena 104 podkupljenih poslancev.

Prememba volilnega reda na Saksonskem. Na Saksonskem velja sedaj za deželnim zbor volilni cenz, ki pa ni visok. Vsled tega sedi v deželnem zboru šestnajst socialistov. Socijalni demokratje so pa zahtevali, da naj se upelje jednak volilna pravica. Večina, katera ima neki strah pred socijalnimi demokratimi, je pa sklenila še sedanjo volilno pravico prikrajšati. Naročila je vladi, naj predloži tako premembo volilnega reda, da se bode volilna pravica uravnala po tem, kolikor kdo plača direktnega davka. Kateri dosti davka plačujejo, imeli bodo točaj po vseh glasov. Vlada je objavila v kratkem predložiti tak načrt volilnega reda. Na tak način mislijo menda socijalne demokrate odriniti iz deželnega zборa. Ko je nemški cesar napovedal boj socijalni demokraciji, tudi vladni privrženci na Saksonskem mislijo, da je njih dolžnost, pomagati, da se socijalni demokrati uduši. Na Saksonskem so socialisti posebno mnogoštevilni, ker je v tej deželi jako mnogo industrijskih delavcev.

Boji na Kubi. Vstajniki so te dni popolnoma otepli španjški oddelki, broječ 72 mož. Jeden častnik in štiri vojaki so bili ubiti, 8 vojakov ranjenih, 1 častnik in 4 vojaki so ušli, druge so pa ustaši ujeli. Ustaši požigajo nasade sladornega trsa vladnim privržencem. Po gozdih, po gorah je mnogo ustašev. Vsa prizadevanja vladnih čet jim dosedaj niso mogla do živega.

„Sedaj pa znaš že čisto dobro brati in pisati, kaj ne? — Ali nemško tudi? — vprašal jo je strije, siv in kratkovidni črevljarski mojster.

Ida je kar odrevenela pri tem vprašanju.

„O sevē, sevē! — dejala je potem užaljena. „A ne samo nemško in slovensko, tudi francosko in italijansko umem pisati in govoriti, pa še angleško nekoliko.“

„Jejmene, jejmene! — vzkljuknila je teta ter jo še bolj občudovalno gledala. „Ti si učena! — Ali je bilo zelo težko naučiti se?“

„Kdor ima glavo, za tistega ni nič težko,“ — zavrnil jo je važno mož. „Toda Ida, — francosko še nisem slišal v našem trgu nikogar govoriti, še manj pa angelijsko, — ali kako si rekla. Italijansko pa govoré tudi samo tisti laški zidarji, ki prihajajo vsako pomlad kruh krast domaćim delavcem, pa odhajajo na jesen polnih žepov domov; — nò, s temi pa ne boš prišla v dotiko! —

„Pa res, Ida, pri nas govoré ljudje samo slovensko in le malokdo nemško, samo tisti gospodje v sodniji, pa komiji v prodajalnicah . . . čemu Ti bodo oni jezik!“

„Saj mi ni treba ostati večno tu! — odreže se Ida nevoljna.

Iz občinskega sveta ljubljanskega.

V Ljubljani, 17. decembra.

(Konec.)

Obč. svet. Ravnhar poročal je potem o računske zaključke mestne blagajnice za leto 1894. ter stavljal slednje predloge: 1.) Računski zaključek ubožnega zaklada za leto 1894. s prometom v dohodkih in stroških v jednakem znesku 38.084 gld. 21 kr., dalje s skupnim zneskom aktiv 254.892 gld. 9 kr. in s skupnim zneskom pasiv 9639 gld. 48 kr. se odobri. 2.) Računski zaključek meščanske bolnice z dohodki 14.728 gld. 78 kr. in s stroški 14.178 gld. 19 kr., dalje s aktivni 124.770 gld. 60 kr. s pasivi 255 gld. 50 kr. se odobri. 3.) Računski zaključek splošnih ustanov z dohodki 15.318 gld. 39 kr. in stroški 14.245 gld. 12 kr. se odobri. 4.) Računski zaključek mestega zaklada v dohodkih 385.058 gld. 42 kr., v stroških 382.607 gld. 77 kr. in prebitkom 2450 gld. 65 kr., z aktivni 633.195 gld. in pasivi 319.870 gld., tedaj s čisto imovino 313.325 gld. se odobri in se za vse štiri doklade podeli absolutorij. 5.) Ž, sklenjeni najem posojila 200.000 gld. naj se čim prej efektira. 6.) Knjigovodstvu se izreče priznanje za izposlovanje povrtnitev pristojbin-skega ekvivalenta. 7.) Služba knjigovodstvenega praktikanta je čim prej oddati najsposej nejšemu prosilcu. — Vsi predlogi bili so brez debate vzprejeti.

Obč. svet. Hribar poročal je o mestnevo vodovoda proračunu za leto 1896. ter predlagal, naj se ta proračun s potrebščino 49.286 gld. 62 kr. in pokritjem 50.750 gld., tedaj s prebitkom 1463 gld. 38 kr. odobri, ter naj se nadzornik vodovodnih cevij Miroslav Grosmač z dosedjanjo letno plačo 720 gld. v tej službi definitivno potrdi. V debati o teh predlogih omenil je obč. svet. Šubic, da mestni vodovod že delj časa nima tehničnega nadzorstva, ker se je inžener Hanuš službi odpovedal, ter vpraša nadalje, da li je osebje v Klečah zanesljivo. Govornik pogreša statističnih dat o mestnem vodovodu ter stavi predlog, naj se vodovodnemu uradu naroči, da v prihodnje redno predlaga statistične date. Obč. svet. dr. Gregorič predlaga, naj se v onih hišah, kjer se nahaja vodovader in se porabi manj vode, nego je po stanarini dovoljeno, zaračuni le faktično porabljena voda. Ko je poročalec Hribar temu nasproti omenil, da mestni zbor v to ni opravičen, ker deželnini zakon določa 5% vodarine, umaknil je dr. Gregorič svoj predlog z opazko, da bode v jedni prihodnjih sej stavljal v tem obziru primeren predlog. Nasproti obč. svet. Šobicu omeni poročalec, da inžener Hanuš že vedno opravlja svojo službo in da namerava ostati v mestni službi. Potem bila sta oba predloga poročalec Hribar vzprejeta. Po istega poročalec obnovetu sklenil je občinski svet nadalje, da se imajo položiti vodovodne cevi do Amalije Pfeiferjeve hiše na Poljanskem nasipu štev. 26 in da je najeti poseben organ za popravo pip in za nadzorovanje vodovodnih naprav po hišah.

Obč. svet. Hribar stavljal je konečno samostalni predlog, da se ima uravnava plač mestnim uradnim slugam vsaj do konca meseca januvarja pr. I. izvršiti. Za božičnico pa naj se jih tudi letos dovolijo nagrade in sicer štirim najstarejim po 40 gld. ostalim pa po 30 gld. Oba predloga bila sta brez ugovora vzprejena.

Obč. svet. Kalan omenja, da je glasom poročil iz Dunaja bojazen opravičena, da se projektovana artilerijska vojašnica ne bode gradila v Ljubljani, nego v Zagrebu, ter vpraša, jeli so se storili potrebeni koraki, da se ta eventualnost odvrne. Obč. svet. Hribar potrdi omenjeno vest ter nasvetuje, naj se zadeva v prihodnji seji postavi na dnevnui red.

Obč. svet. dr. Gregorič vpraša, je li so mestni uradniki, ki so bili leta 1893. nameščeni,

„Ah, ah, — saj res, kdo vé, kam se še omozis! — deje na to teta. „Pa čaj, Ida, da Te ne pozabim vprašati: ali bi mi hotela vrezati za njega par srajc? — Jaz namreč vse sama vrežem in sešijem, a stara sem postala, nekam nerodna, ne vidim več dobro, . . . saj veš! — Ti si se gotovo učila in lepše, pa bolje znaš.“

„Ne, teta, moških srajc sivati se nismo učile,“ — odgovori ji Ida, obrazek pa ji zardi velike zatrege.

„Ne?“ — začudi se teta, preko lic pa ji švigne nekak pomilovalen ali celo zaničljiv izraz. „Moj Bog, sivanie je vendar za žensko, ki hčete biti kdaj dobra gospodinja, prva potreba!“

„O uzorce iz popirja, pa minijaturne modele različnih komadov obleke smo pač delale, — pa kvakale smo veliko, plele in vezle krasne stvari s svilom, z zlatimi nitkami in „biseri!“ — branji se Ida.

„Ah, to ni nič, — igrača!“ — odvrne teta. „Tudi jaz sem se učila takih potratnih prizmodarij. Škoda časa! — Sivati in krpati perilo otrokom, možu in sebi, to sem morala vedno znati, to sem vedno rabila, zakaj šivelje so površne, počasne in predrage.“

(Daje prih.)

že dobili dekrete. Interpelacija odstopila se bode gospodu županu.

Ostale točke odstavile so se z dnevnega reda ter se je potem ob 8 uri zaključila javna seja. V tajni seji reševali so se prizivi v stavbinskih stvareh.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18 decembra.

— (Naši obrekovalci.) Predznanost tistega krdeca nemških nacionalcev, ki uganja v našem mestu svojo neslano pangermansko propagando in terorizuje vse mirnejše Nemce, se spozna najbolje iz raznih nemških listov, kjer gomili najraznovrstnejše laži in najpodlejša obrekovanja. Ni še dolgo tega, kar so razni nemški listi poročali, da je bil na Frančevem nabrežju napaden neki zdravnik. Obdolžili so se dijaki, da so ga podili in kričali: "Schmeisst ihn in's Wasser, den deutschen Hund", in da je dotočni gospod le z veliko težavo rešil svoje življenje. Kmalu potem se je v istih listih čitalo, da so dijaki priredili v Lattermannovem drevoredu škandal in insultirali mirne nemške šetalce. Policijski urad je obe te dogodbi strogo in natančno preiskoval. In kaj se je dognalo? Da se škandal v Lattermannovem drevoredu sploh ni nikdar primeril, da je bila dotočna vest od prve do zadnje besede izmišljena in z'agana, prva vest, o napadenem zdravniku, pa hudo zavita in pretirana. Po izpovedbi dotočnega zdravnika, to je dr. Valenta ml., je bila stvar tako-le: Nekoga večera je šel dr. Valenta domov. Na Franciškanskem mostu je srečal nekaj očitno vinjenih mladih ljudij, katerih nobenega ni poznal, torej ne ve, so-li bili dijaki ali ne, a najbrž niso bili dijaki, ker takrat so bile šole zaprte in ni bilo skoro nič dijakov v mestu. Ko je prišel dr. Valenta mimo njih, se je sam zadel s svojo smodko ob suknjo. M-sleč, da si jo je poškodil, jo je pogledal. Ponočnjaki so mislili, da se ozira za njimi in jeden njih je reklo: Kaj zijaš? Drugi pa: Ta je nemškutar. Dr. Valenta je svojo pot mirno nadaljeval in nihče mu ni nič hotel. To je povedal dr. Valenta svojim znancem in ti so hiteli to nedolžno dogodbico popisavati kot napad na Nemca. Želimo, da bi županstvo poslalo dotočnim listom popravek. Tiste nemškonacionalne gospode pa, ki se drzejo take laži razširjati, svarimo, naj ne bodo preveč drzni, sicer bi se utegnili kesati. Poznamo jih dobro!

— (Družba sv. Cirila in Metoda) bude pobrala po damah odbornicah ljubljanskih podružnic prispevkov za družbine namene v ime odkupa od običajnih božčnih in novoletnih voščil. Bolj, kakor družba sv. Cirila in Metoda, ki odgaja našo deco in jo obvaruje potujenja, ni podpore potrebno nobeno drugo slovensko društvo. Porabimo torej vsako priliko, ki se nam nudi, ter naklonimo naši prekoristi šolski družbi kak dar. Oprščanje od novoletnih in družih voščil potom odkupa v blagotvorilne namene postalo je običajno. Slovenke in Slovenci! porabite torej to priliko in položite svojo odkupnino na žrtvenik sv. Cirila in Metoda; narod slovenski vedel Vam bude na tem svojo toplo zahvalo. Imena darovalk in darovalcev bodo se razglasila.

— (Repertoar slovenskega gledališča) Jutri se bode zopet pela lepa Humperdinckova opera „Janko in Metka“. V soboto se bo prvič igrala ljudska igra s petjem „Brat Martin“, katera se na Dunaju igra že več mesecov. Po Božiču prideta na vrsto dve noviteti, najprej opera „Carman“, kmalu potem pa Shakespearov „Otello“.

— (Národne čitalnice ljubljanske) občni zbor bude v četrtek dne 26. decembra 1895. leta ob 11. uri dopoludne v malo dvorani „Národne doma“. Dnevní red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poručilo tajnikovo. 3. Poručilo blagajnikovo. 4. Poručilo revizorjev. 5. Volitev dveh revizorjev za prihodnje leto. 6. Volitev predsednika in 10 odbornikov (§ 10. dr. pravil) 7. Posamezni nasveti.

— (Društvo „Pravnik v Ljubljani“) Opozorjam na današnji društveni shod „Pravnika“, kateri bo ob 1/8. uri zvečer v prostorih „Ljubljanske čitalnice“ v Narodnem domu.

— (Slovensko planinsko društvo) prirediti, t. j. 19. t. m., v klubovi sobi hotela pri „Slonu“ zabavni večer, pri kojem bode društveni odbornik gospod I. Krulec predaval o krasnem izletu z Jesenic na Golico. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Člani so naprošeni, da pripeljejo rodbine in planinske prijatelje seboj. Upeljani gosti so dobro došli.

— (Slovensko gledališče.) Veseligrne nimajo šreče pri našem občintvu. Naj so še tako zabavne in naj se še tako dobro predstavljajo, gledališča

nikdar ne napolnijo. Tudi sinoči je bilo gledališče srednjedobro obiskano. Predstava „Ugrabljenih Sabink“ je vzlač temu dosegla lep uspeh, zlasti lep za gosp. Inemanna, tega izvrstnega umetnika, ki je v ulogi zakotnega gledališkega ravnatelja se predstavil kot izborn komik. Že njegova maska in sploh unanost je bila klasična, hoja karakteristična, igral je pa s takim pristnim humorjem, da se mu ni bilo nasmejati. Občinstvo mu je opetovano in tudi pri odprtih sceni živahno plosko. Poleg gosp. Inemanna gre toplo priznanje g. Verovšku. Igral je profesorja neprisiljeno, ustvaril ljubezničev značaj, in ni uloge po nepotrebnem karikiral, kakor nje predstavljalec pred dvema letoma. Gosp. Danilo je igral ljubimca živahno in elegantno, dočim nam g. Stojković ni prav ugajal, g. Orehek pa je igral nekoliko prerobato. Ženske uloge niso bile prav razdeljene. Za gosp. Kozakovo je uloga profesorjeve žene še pretežka, dasi se je mora priznati, da je marljiva igralka. To ulogo bi bila moralna igrala gospa Danilova in dosegla bi bila dosti lepši uspeh, nego ga je z ulogo doktorjeve žene. Gosp. Slavčeva je bila tako prikupna, gosp. Nigrinova pa je svojo malo ulogo igrala prav simpatično. Nekaj pa moramo od vseh predstavljalcev tirjati: naj bolje memorirajo.

— (Železnica Divača-Loka.) Dne 11. t. m. je priobčila „Laibacher Zeitung“ iz oficijoznega „Fremdenblatta“ vest, da se je definitivno opustila misel, graditi železnicu iz Škofje Loke do Divače. Tudi mi smo tisto novice priobčili in veseli nas, da moremo danes povedati, da oficijozni in oficijozni list nista nič vedela. Posl. dr. Ferjančič je govoril s trgovinskim ministrom in ta je, prebravši „Laibacher“ novice rekel, da ministerstvo ni imelo, odkar je on minister, nikakih posvetovanj zaradi novih železnic, zlasti ne zaradi druge zveze s Trstom, da se torej tudi nič skleniti ni moglo. Glede bodočega železniškega ministra Guttenberga se nam piše z Dunaja, da ni izgubiti vsega upanja, ker se je i doslej pokazal pri marsikateri priliki prijatelja železnice na jugu, zlasti vipavske železnic.

— (Na adreso dež. vlade) Z Dolenjskega se nam piše 15. t. m. Na Hrvatskem in slov. Štajerskem so imeli v preteklih mesecih svinjsko kužno bolezni. Bilo je prepovedano, iz Hrvatske in slov. Štajerske izvajati svinje in ta prepoved je na Kranjskem še vedno v veljavi, dočim se je kontumac z dnem 1. decembra za Hrvatsko odpravil. Kakor znano, preskrbljujeta Hrvatska in Dolenjska Istra, Notranjsko, Gorenjsko, Koroško in Tirol z rejnimi in rejenimi prašiči. Ta kupčina je najzavahnejša in daje producentu ter trgovcu lep dobitek. Če bi osobito mi Dolenjci te svinjske reje in trgovine ne imeli, bi se nam zdaj, ko se nam je trta pokazila, slabo godilo. Reja svinj je najbolj izdatna in oni, ki se za gospodarstvo naše dežele kaj brigajo, morajo pospeševanje te reje in trgovine imeti pred vsem pred očmi. Če se pomisli, koliko rejnih ter rejenih svinj se proda v Istru, na Notranjsko, Koroško in v Tirolu, in da je Hrvatska ter slov. Štajerska pod kontumacem, potem se ve, kako gre hudo za rejene prešiče, osobito zdaj, ko je čas klati. Samo Dolenjska ne zmora toliko rejenih svinj, da bi le količaj zadostovala zahtevam trgovine. Razumljivo je torej, da je kršenje kontumacijskih prepovedi na dnevnem redu. Kdo pa ne bi hotel kaj zasluziti! In tako je šlo letos veliko tisoč svinj iz Hrvatske ter iz slov. Štajerske kot dolenske svinje ven mej svet. Pred 10 dnevi so prišli orožniki na tropo svinj na Gorjanci. Spremljevalci istih so orožnike zapavili ubegnili. To je orožnike napotilo, da so svinje konfiscirali. Našlo se je, da so hrvatske in so spremjevalci istih imeli certifikate kranjskih županov. Ljudje drug drugemu radi pomagajo in naši ljudje so dobivali včasih tudi certifikate za svinje, katerih niso prodali. Nekaj v to manipulacijo zapletenih in nezapletenih ljudij je kazenska oblast prijela in zaprla, konfiscirani prešiči so se pa prodali ter je visoki erar dobil dotočna skupila. V Metliki je dobil nekaj čez 1000 gl. in v Novem mestu jih je tudi čez 100 prašičev vzetih bilo, takisto v Kočevji. Skupila za iste bodo več tisoč goldinarjev znašala. Trgovina s prašiči je zdaj, ko jih ves svet najbolj kupuje, podrezana. Ker je na Hrvatskem kontumac nehal in je zdaj čas za trgovino s prašiči, dalje ker konzumenti tripijo, če rejenih svinj sploh ne dobijo, in je še veliko druge škode, če ta važna trgovina stagnira, bi bilo tako umestno, da bi se kranjska dež. vlada hitro ko močno prepričala o hanju kontumaca na Hrvatskem ter trgovino s svinjami na Kranjskem rešila škode, katera je preči, če se ne razveljavijo rečene prepovedi. Nohen razsoden človek se ne more postaviti na neumno stališče farovškega lista, ki je zajedno glasilo k metških dež. poslancev. Ta katoliški list privošči in trgovcem s svinjami v metliškem okraju, škodo ter zaščire, zato ker so največ unijati. Pa tudi na tesnoščno kranjsko stališče se ne sme glede tega vprašanja nihče postaviti, ker mi Dolenjci nismo še veliko rejenih svinj, rejne se pa ne dajo v 14 dneh zrediti za salo. Tudi Kranjska in ta posebno ima lep dobitek iz imenovane trgovine. Pro-

simo visoko vladu, naj kontumac hitro odstrani, če je na Hrvatskem vse v redu glede kužne bolezni.

— (Celjsko pevsko društvo) izbral si je pri svojem občnem zboru dne 15. t. m. naslednje gospode v odbor: dr. Konrad Janežič, odv. kand., predsednik; dr. Franjo Tominšek, odv. kand., podpredsednik; Josip Cilenšek, notarski uradnik, tajnik; Franjo Jošt, knjigovodja posojilnice, blagajnik; Ivan Rebek, ključavnica in posestnik, Alojzij Trček, poslovodja knjigoveznice, odbornika; namestnika: Ivan Nep Gosar, akademični slikar. Jakob Križman, strugarski mojster; pevovodja Dragotin Brevar, mestni organist.

— (Razpisane službe) Mesto poštarja v Starjem trgu pri Rateku; letna plača 500 gl., uradni pavšl 120 gld in za brzjavno službo 120 gold. plače. Prošnje v treh tednih poštnemu in brzjavnemu ravnateljstvu v Trstu. — Mesto kancelista v XI. čin. razredu pri dež. sodišču v Gradcu, eventuelno pri okr. sodišču v Hartbergu ali Št. Vidu s službovanjem pri dež. sodišču v Gradcu ali pri kakem okr. sodišču sploh. Prošnje do dne 23. januarija 1896 predsedstvu dež. sodišča v Gradcu.

* (Požar v samostanu.) Kapucinski samostan v Sarnenu pri Berni je v soboto pogorel do tal. V cerkvi je zgorelo za 150 000 frankov dragocenostij, mnogo zlatnine pa so menihi rešili. Kdo bi bil mislil, da ima kak samostan samo dragocenostj za več stotisoč frankov!

* (Umorjena karavana) Iz Zanzibarja se poroča, da je bila neka karavana, brojča 1200 mož, koncem novembra v soteski E boma napadena. Zamorci so ubili tisoč mož, druge pa ujeli, utekla sta samo dva Francoza. Doslej se še ne ve, je li bila to angleška trgovska karavana ali tista francoska karavana, katera se je lani odpravila v znanstvene svrhe k Viktorija jezerom.

Darila.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so za one, ki so bili po potresu prizadeti, še sledeča darila: Mestno županstvo v Petrinji 200 gld.; upravnštvo slovenskega časopisa „Glas Naroda“ v Newyorku nadaljnjo zbirko 112 gld.; zbirka neimenovanih 94 gld. 9 kr.; častniško omizje 6. topniškega polka v Kašavi zbirko 5 gld. 66 kr.; g. K. Varga v Pragi zbirko 4 gld.; g. pl. Plachy v Budimpešti 3 gld.; g. Ana Baltin v Bodolji zbirko 1 gld. 85 kr.; šolsko vodstvo v Friedlandu zbirko 70 kr.

Književnost.

— (Tamburaške skladbe.) Znani skladatelj g. G. V. Brož, kapelnik in učitelj petja in godbe na kr. hrv. veliki gimnaziji na Reki izda 1. januarija „Album plesova“ za popolni tamburaški zbor. Š tam se bo tamburašem omogočilo svirati pri plesih vse moderne in domače plesne komade. „Album plesova“ bo obsegal osem najnovejših, melodijožnih in efektnih pa pri tem lahkih skladb, namreč: U sladkoj sanji (valček); Prvi cjelev (polka Franc.); Pokladnje vragolje (polka trambl.); Na te mislim ja (mazurka po motivih naslova); Uspomena na zlatni Prag (četvoka); Balkanska jeka (brzoples); Škotska; Kolo. Naročniki, ki se oglase do 31. t. m. pri izdajatelju, dobe Album po 5 gld.

Brzjavke.

Dunaj 18. decembra. V današnji seji poslanske zbornice se je najprej vzprejel sanitetni zakon potem pa se je nadaljevala proračunska razprava in sicer o poglavju „ministerstvo notranjih del“. Formanek je tožil, da se pri politični upravi na Češkem protežira pleinstvo na škodo uradovanju, Palffy je zahteval, naj se zniža obrestna mera zastavljalnic, Pfeifer pa je grajal, da politični uradniki na Kranjskem niso zmožni slovenskega jezika ali le jako nepopolno. Po Pfeiferju je začel govoriti ministerski predsednik grof Badeni.

Dunaj 18. decembra. Danes je na borzi nastala zopet velika panika. Kursi so rapidno padli, pri vseh papirjih so se primerile velike izgube.

Sofija 18. decembra. Po naročilu sestranja je predsednik ruskemu carju brzjavno čestital k današnjemu godu.

Cagliari 18. decembra. Vlada je mobilizovala petdeset novih bataljonov.

Rim 18. decembra. Finančni odsek poslanske zbornice je dovolil 20 milijonov frankov za afriško ekspedicijo.

Narodno-gospodarske stvari.

— Državne zeleznice. Lokalna železnica Benešov - Vlašim s postajami Jemniště - Postupice, Most-Domašín in Vlašim ter s postajališčem Struhařov se je otvorila dne 15. decembra 1895 in izročila javnemu prometu. Postaje Jemniště-Postupice, Most-Domašín in Vlašim so se otvorile za ves promet, postajališče Struhařov pa le za osebni promet.

